

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19 maja 2016 r.

Pozwem z dnia 15 grudnia 2014 r. powodowie: M. K. (1), A. Z., oraz niepełnoletni J. K. i M. K. (2) reprezentowany przez matkę M. K. (1) i J. Z. reprezentowana przez matkę A. Z. wnieśli pozew przeciwko Komendantowi Stołecznemu Policji o ustalenie prawa najmu do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W..

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że przedmiotowy lokal został przydzielony w 1988 r. ojcu M. K. (1) i A. J. U. jako ówczesnemu funkcjonariuszowi milicji. Osobami uprawnionymi do zamieszkiwania w tym lokalu były jego żona E. U., która obecnie nie żyje, oraz dzieci: M. i A. (powódki). J. U. w 1989 r. wyprowadził się od swojej rodziny. W 2011 r. Komendant Stołeczny Policji uchylił decyzję o przyznaniu lokalu J. U. i 20 listopada 2014 r. zawiadomił mieszkające w lokalu przy ul. (...) w W. osoby o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie opróżnienia w/ w lokalu mieszkalnego. W związku z powyższym powodowie wnieśli o ustalenie istnienia prawa najmu do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. w miejsce głównego najemcy J. U. – ojca i dziadka powodów, powołując się jednocześnie na trudną sytuację materialną i zdrowotną zamieszkujących w niej osób. (pozew k. 2-5).

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa- Komendant Stołeczny Policji wniósł o odrzucenie pozwu w stosunku do pozwanego z uwagi na brak legitymacji biernej ewentualnie o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazuje, że zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1980 r. o Policji uprawnionym do najmu lokalu służbowego jest tylko policjant. To powoduje, że członków rodziny nie uważa się za uprawnionych do wstąpienia w stosunek najmu, w związku z tym nie posiadają legitymacji do ubiegania się o ustalenie istnienia stosunku najmu przedmiotowego lokalu funkcyjnego. Nadto pozwany podkreśla, że przepisy pragmatyki służbowej obowiązujące w dacie przydziału lokalu tj. ustawa z dnia 31 lipca 1985 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz zarządzenie nr 82 z dnia 15 listopada 1974 r. w sprawie mieszkań zajmowanych przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz remontu mieszkań zajmowanych przez tych funkcjonariuszy, przewidywały całkowite i odrębne uregulowania dotyczące zasad przydziału i opróżnienia mieszkań służbowych przeznaczonych dla funkcjonariuszy i emerytów oraz rencistów milicyjnych. Z powyższych uregulowań prawnych wynika, że osobą uprawnioną do zajmowania lokalu służbowego był jedynie funkcjonariusz policji (Milicji Obywatelskiej) – J. U., natomiast jego żona i córki były jedynie wymiennie w decyzji jako osoby uprawnione do zamieszkiwania w spornym lokalu. Nadto pozwany wskazuje, że strona powodowa nie posiada interesu prawnego w ustaleniu istnienia stosunku najmu przedmiotowego lokalu. W dalszej kolejności pozwany podnosi, że Skarb Państwa- Komendant Stołeczny Policji nie był i nie jest stroną umowy najmu lokalu nr (...) położonego w W. przy ul. (...). Przedmiotowy lokal stanowi własność Miasta S. W., na rzecz którego płacony był czynsz i inne opłaty. W związku z powyższym Skarb Państwa- Komendant Stołeczny Policji nie posiada zdolności sądowej do bycia stroną w przedmiotowym postępowaniu o ustalenie istnienia stosunku najmu, dlatego też uzasadnione jest odrzucenie pozwu w stosunku do niego. (odpowiedź na pozew k. 41-48)

Pismem procesowym z dnia 13 sierpnia 2015 r. pełnomocnik strony powodowej wniósł na wypadek wydania prawomocnej decyzji nakazującej opróżnienie przedmiotowego lokalu o rozpoznanie przez sąd uprawnienia powódek do lokalu socjalnego stosownie do przesłanek określonych w analogicznym przepisie art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, który mógłby mieć zastosowanie z uwagi na brak szczególnych unormowań w Ustawie o Policji odnośnie zapewnienia lokalu socjalnego oraz z uwagi a konstytucyjne prawo do mieszkania określone w art. 8 Konwencji. (pismo procesowe pełnomocnika powodów k. 83-87)

Postanowieniem z dnia 11 marca 2016 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie Miasto S. W.. (postanowienie k. 125)

Pozwany Miasto S. W. wniosło o oddalenie powództwa. Pozwany podniósł, że mimo iż jest właścicielem przedmiotowego lokalu to nie posiada uprawnień do podejmowania jakiegokolwiek czynności prawnych w przypadku lokalu mieszkalnego pozostającego w dyspozycji organów podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, w tym Policji. Ponadto pozwane Miasto S. W. podniosło brak interesu prawnego po stronie powodów. (odpowiedź na pozew k. 133-134)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją Nr (...) z dnia 18 marca 1988 r. o przydziale mieszkania funkcyjnego Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów Stołecznego (...) Spraw Wewnętrznych w W. przydzielono J. U. - pracownikowi Stołecznego (...) Spraw Wewnętrznych mieszkanie funkcyjne w W. przy ul. (...) nr 65. Do zamieszkiwania z J. U. uprawnieni byli członkowie jego rodziny tj. żona E. U. i córki M. i A.. (Decyzja nr (...)/88k. 50-51)

W czerwcu 1989 r. J. U. wyprowadził się od swojej żony. Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Warszawie z dnia 9 listopada 1992 r. sygn. akt I C 1341/92 orzeczono rozwód E. U. i J. U.. (pismo E. U. k. 57-59)

Pismem z dnia 17 października 1994 r. w związku z orzeczeniem rozwodu E. U. zwróciła się do Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów Budownictwa Komendy Stołecznej Policji o wyrażenie zgody na przydział mieszkania znajdującego się w W. przy ul. (...). (pismo E. U. k. 57-59)

W odpowiedzi na powyższe pismo Naczelnik Wydziału K.- Budowlanego Komendy Stołecznej Policji pismem z dnia 25 października 1994 r. zezwolił E. U. wraz z córkami zamieszkiwać w lokalu znajdującym się przy ul. (...) natomiast stwierdził brak podstaw do przydziału zajmowanego lokalu jako byłej żonie funkcjonariusza. Powyższe Naczelnik Wydziału K.- Budowlanego uzasadnił obowiązującymi przepisami tj. § 20 Zarządzenia nr 49 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1991 r. w sprawie szczegółowych zasad przydziału i opróżniania oraz norm zaludniania lokali mieszkalnych będących w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych i podległych mu organów, a także szczegółowych zasad przydziału i opróżniania tymczasowych kwater przeznaczonych dla policjantów. Zgodnie z powyższymi uregulowaniami małżonkowie rozwiedzeni zachowują prawo do wynajmowanego lokalu mieszkalnego do czasu uzyskania nabycia przez nich innych lokali mieszkalnych we własnym zakresie. (pismo Naczelnika Wydziału K.- Budowlanego Komendy Stołecznej Policji k. 60)

Pismem z dnia 16 lutego 1998 r. E. U. ponownie zwróciła się do Naczelnika Wydziału Inwestycji Remontów i Budownictwa Komendy Stołecznej Policji w W. o wyrażenie zgody na przydział mieszkania znajdującego się w W. przy ul. (...). W uzasadnieniu swojego stanowiska E. U. wskazuje, że od 9 lat jest zatrudniona jako pracownik cywilny Komendy Stołecznej Policji w W.. (pismo E. U. z dnia 16 lutego 1998 r. k. 61-62)

W odpowiedzi na powyższe pismo Komendant Rejonowy Policji W. III pismem z dnia 9 marca 1998 r. odmówił E. U. prawa do przydziału lokalu znajdującego się przy ul. (...) zezwalając jednocześnie na dalsze zamieszkiwanie z córkami w przedmiotowym lokalu. (pismo Komendanta Rejonowego Policji W. II k. 63)

30 września 2008 r. zmarła E. U.- żona głównego najemcy lokalu znajdującego się w W. przy ul. (...). W lokalu tym pozostały jej córki M. K. (1) oraz A. Z.. (okoliczność bezsporna)

J. U. pismem z dnia 16 października 2011 r. zwrócił się do Sekcji Mieszkaniowej Komendy Stołecznej Policji w W. z prośbą o uchylenie decyzji o przydziale mieszkania funkcyjnego z dnia 10 marca 1988 r. w związku z faktem, że w mieszkaniu tym od długiego czasu nie przebywa. (pismo z dnia 16 października 2016 r. k. 64)

Pismem z dnia 15 listopada 2011 r. Komendant Stołeczny Policji skierował do J. U. zawiadomienie Nr 55/2011 o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie uchylenia decyzji nr (...) z dnia 18 marca 1988 r. wydanej przez Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów Stołecznego (...) Spraw Wewnętrznych w W. o przydziale J. U. mieszkania funkcyjnego. (pismo z dnia 15 listopada 2011 r. k. 65)

Decyzją nr (...) z dnia 27 grudnia 2011 r. Komendant Stołeczny Policji na podstawie art. 155 ustawy KPA postanowił uchylić decyzję nr (...) z dnia 18 marca 1988 r. wydaną przez Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów Stołecznego (...) do Spraw Wewnętrznych w W. o przydziale J. U. mieszkania funkcyjnego nr (...) przy ul. (...) w W. zgodnie ze złożonym wnioskiem. (decyzja nr (...) /2011k. 66-68)

Pismem z dnia 20 listopada 2014 r. Zastępca Komendanta Stołecznego Policji w W. skierował do M. K. (1), A. Z., M. K. (2), J. Z. zawiadomienie nr 71/2014 o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie opróżnienia lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W.. (zawiadomienie nr 71/2014 k. 70)

Obecnie w mieszkaniu będącym się w zasobach mieszkaniowych Miasta S. W. znajdującego się w W. przy ul. (...) zamieszkuje M. K. (1) z synem M. K. (2) i J. K. oraz jest zameldowana A. Z. z córką J., które nie mieszkają w przedmiotowym lokalu. (pismo Wydziału Administracyjnego - (...) Komendy Stołecznej Policji k. 114).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów i ich kserokopii złożonych do akt sprawy. Okoliczności te jako przyznane Sąd na podstawie art. 229 i 230 k.p.c. uznał za udowodnione, nadto znajdując potwierdzenie w złożonych do akt dokumentach. Dokumenty te Sąd uznał za wiarygodne, gdyż składają się one na spójny obraz stanu faktycznego i nie pozostają ze sobą w sprzeczności.

Sąd zważył co następuje:

Powodowie w niniejszym postępowaniu dochodzą ustalenia istnienia prawa najmu lokalu mieszkalnego oznaczonego nr (...) w budynku położonym w W. przy ulicy (...) w miejsce głównego najemcy - J. U. (ojca M. K. (1) i A. Z. oraz dziadka M. K. (2), J. K., J. Z.). Okolicznością bezsporną pozostaje fakt, że przedmiotowy lokal został przydzielony J. U. jako funkcjonariuszowi ówczesnej Milicji Obywatelskiej na podstawie Decyzji Nr (...) z dnia 18 marca 1988 r. o przydziale mieszkania funkcyjnego Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów Stołecznego (...) Spraw Wewnętrznych w W.. Osobami uprawnioną, zgodnie z ww. decyzją, do zamieszkiwania razem z J. U. w ww. lokalu została żona E. U. oraz córki M. U. i A. U.. Bezsporny pozostawał również fakt, że w dniu 17 października 1994 r. oraz w dniu 16 lutego 1998 r. E. U. wystąpiła do Komendy Stołecznej Policji o wyrażenie zgody na przydział jej ww. lokalu w związku z orzeczonym rozwodem z J. U. i otrzymała decyzję odmowną jednocześnie otrzymała zgodę na dalsze zamieszkiwanie wraz z córkami w przedmiotowym lokalu.

Faktem niekwestionowanym nadto wynikającym z dokumentów załączonych do akt sprawy jest, że w dniu 16 października 2011 r. J. U. wystąpił do Komendy Stołecznej Policji o uchylenie Decyzji Nr (...) z dnia 18 marca 1988 r. Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów Stołecznego (...) Spraw Wewnętrznych w W. z uwagi na nieprzebywanie w przedmiotowym lokalu od roku 2007 r. w związku z czym Decyzją Nr (...) z dnia 27 grudnia 2011 r. Komendant Stołeczny Policji uchylił przedmiotową Decyzję Nr (...).

W związku z uchyleniem Decyzji Nr (...) w sprawie przydziału Panu J. U. mieszkania funkcyjnego nr (...) przy ulicy (...) w W. wszczęto z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie opróżnienia spornego lokalu przez Powodów z uwagi na wystąpienie okoliczności wskazanych w art. 95 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. póź. 355 ze zm.), tj. zamieszkiwanie w lokalu bez tytułu prawnego przy braku uprawnienia do jego uzyskania.

W toku postępowania Komendant Stołeczny Policji wskazał, iż właścicielem ww. lokalu jest Miasto S. W., na rzecz którego dokonywane są opłaty z tytułu użytkowania ww. lokalu i wniósł o wezwanie do udziału w sprawie Miasto S. W.. W kontekście żądania zawartego w pozwie - ustalenia istnienia prawa najmu do lokalu stwierdzić należy, iż w procesie o ustalenie stosunku najmu stroną pozwaną powinna być druga strona tego stosunku, to jest wynajmujący. Pozwany Skarb Państwa - Komendant Stołeczny Policji słusznie podnosi, iż nie był i nie jest stroną umowy najmu lokalu nr (...) położonego przy ulicy (...) w W.. Przedmiotowy lokal stanowi własność Miasta S. W.. Czyny i inne należności z tytułu użytkowania były płacone przez najemcę na rzecz wynajmującego - właściciela lokalu. Mając powyższe na względzie Sąd wezwał do udziału w sprawie Miasto S. W. na podstawie art. 194 § 1 k.p.c. Zgodnie z brzemieniem tego przepisu

jeżeli okaże się, że powództwo nie zostało wniesione przeciwko osobie, która powinna być w sprawie stroną pozwaną, sąd na wniosek powoda lub pozwanego wezwie tę osobę do wzięcia udziału w sprawie.

Wobec tego wskazać należy, iż w niniejszej sprawie Skarb Państwa - Komendant Stołeczny Policji nie posiada zdolności sądowej do bycia stroną w przedmiotowym postępowaniu o ustalenie istnienia stosunku najmu. W wyroku z dnia 4 sierpnia 2010 r. Sądu Okręgowego w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy (sygn. akt V Ca 1622/10) wskazał, iż polski system prawny nie wyklucza sytuacji, w której decyzja administracyjna wywołuje skutki cywilnoprawne, przy czym nie zawsze jest tak, że skutki te dotyczą akurat organu, którym taką decyzję wydaje. Czynsz i inne należności z tytułu użytkowania były płacone przez najemców na rzecz wynajmującego - Miasta S. W.. Umowa była wykonywana poprzez z jednej strony wynajęcie lokalu mieszkalnego, a z drugiej strony był płacony czynsz.

Powyższe sprawia, że to po stronie Miasta S. W. (lokal ten należy do zasobów m.st. W.) zachodzą wszystkie przesłanki istotne dla określenia go jako wynajmującego. Nadto powodowie nie spełniają kryteriów z art. 88 Ustawy o Policji, o czym będzie mowa niżej, dlatego też Skarb Państwa Komendant Stołeczny Policji nie jest uprawniony do przyznawania powodom prawa do lokalu mieszkalnego.

W związku z powyższym Sąd odrzucił powództwo w stosunku do Skarbu Państwa -Komendanta Stołecznego Policji, na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. i orzekł jak w punkcie 1 sentencji postanowienia. Brak zdolności sądowej po którejkolwiek ze stron procesu stanowi zatem bezwzględną ujemną przesłankę procesową w postępowaniu cywilnym, którą Sąd zobowiązany jest uwzględniać z urzędu w każdym etapie sprawy (art. 202 zd. 3 k.p.c.) i w razie jej wystąpienia zobowiązany jest odrzucić pozew.

Odnosząc się zaś do zarzutu, że powodowie nie posiadają interesu prawnego w ustaleniu istnienia stosunku najmu przedmiotowego lokalu, stwierdzić należy że zarzut ten jest chybiony. Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c., występuje wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa. Niepewność ta powinna być jednak obiektywna, czyli zachodzić według rozumnej oceny sytuacji, a nie tylko subiektywna, tj. według odczucia powoda. Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. wstępuje przeto tylko wówczas, gdy zachodzi potrzeba jego ochrony prawnej (por. np. uzasadnienie uchwały SN z 25 I 1995 r., III CZP 179/94, OSNC 1995, z. 5, poz. 76).

Jednocześnie interes prawny, jako przesłanka merytoryczna powództwa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa, decyduje o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, że wymieniony w powództwie stosunek prawny lub prawo istnieje. Drugą więc przesłanką merytoryczną jest istnienie takich okoliczności faktycznych, które w świetle prawa materialnego decydują o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje. Interes prawny zatem nie jest jedyną, ani też samodzielną przesłanką warunkującą uwzględnienie powództwa wytoczonego w oparciu o art. 189 k.p.c., jakkolwiek jest przesłanką pierwszoplanową i podstawową, po wykazaniu której możliwe jest badanie przez Sąd dalszych przesłanek prowadzących do wydania wyroku.

W doktrynie podkreśla się, że pierwsza z wymienionych przesłanek merytorycznych jest przesłanką skuteczności, druga zaś przesłanką zasadności powództwa. Zwraca się też uwagę na cechy charakterystyczne wyroku ustalającego istnienie lub nieistnienie stosunku najmu, jak zresztą i wszystkich wyroków ustalających prawa lub stosunki prawne - to jest deklaratywność, nieegzekucyjność, przewencyjność i prejudycjalność, (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1996 roku, sygn. akt III CZP 115/96). Odnosząc powyższe rozważania do stanu faktycznego rozpatrywanej sprawy stwierdzić należy, że niepewność co do sytuacji faktycznej jak i prawnej powodów w związku z ich sytuacją mieszkaniową, jest wystarczającym wykazaniem istnienia interesu prawnego do wystąpienia z powództwem o wstąpienie w stosunek najmu. Powodowie występując z niniejszym powództwem wykazali, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające, z błędnego co prawda przekonania, co do przysługiwania powodom określonych uprawnień, ryzyko naruszenia w przyszłości ich praw (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2002 r., II CKN 919/99, niepublikowany).

Odnosząc się natomiast do żądania pozwu wskazać należy, iż w ocenie Sądu roszczenie Powodów jest bezpodstawne albowiem nie spełniają oni wymogów, o których mowa w art. 88 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, a tym samym nie mają legitymacji procesowej czynnej do domagania się ustalenia istnienia stosunku najmu.

W tym miejscu należy ponownie zauważyć, iż przedmiotowy lokal mieszkalny został przydzielony J. U., byłemu funkcjonariuszowi Policji (Milicji Obywatelskiej), jako mieszkanie funkcyjne na podstawie Decyzji Nr (...) o przydziale mieszkania funkcyjnego. Krąg osób uprawnionych do lokalu mieszkalnego pozostającego w dyspozycji organów Policji został ściśle zawężony i wyczerpująco wymieniony w art. 88 ust. 1. ustawy o Policji. Przedmiotowy przepis statuuje ogólną zasadę, zgodnie z którą policjantowi w służbie stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której pełni służbę lub w miejscowości pobliskiej. Natomiast art. 89 cyt. ustawy wymienia członków rodziny policjanta, których uwzględnia się przy przydziale lokalu mieszkalnego i są to: małżonek, wstępni i dzieci własne lub małżonka pozostające na jego utrzymaniu, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 25 lat życia.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż zgodnie z orzecnictwem sądów administracyjnych konstrukcja przepisów o mieszkaniach funkcjonariuszy Policji przewidywała (i nadal przewiduje), że uprawnionym jest tylko policjant (art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji). Prawo do lokalu mieszkalnego pozostającego w dyspozycji organów Policji, zgodnie z art. 88 ustawy o Policji, przysługuje policjantowi w służbie stałej z uwzględnieniem liczby członków rodziny, do których zgodnie z art. 89 zalicza się m. in. małżonka oraz dzieci (własne lub małżonka, przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej) pozostające na jego utrzymaniu, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 25 lat życia oraz na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jedn. Dz. U. Nr 8, poz. 67 z 2004 r. ze zm.), funkcjonariuszom zwolnionym ze służby, uprawnionym do policyjnej emerytury lub renty oraz członkom rodzin uprawnionym do renty policyjnej. Zatem do mieszkań tych stosuje się przepisy dotyczące lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy. To powoduje, że członków rodziny nie uważa się za uprawnionych w rozumieniu art. 88 ust. 1 cyt. ustawy (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 grudnia 1998 r., sygn. akt I SA 2188/97, lex 45856).

W kontekście powyższego nie ulega wątpliwości, iż Powodowie nie są i nigdy nie byli funkcjonariuszami Policji, przedmiotowy lokal nie został im przydzielony w formie decyzji administracyjnej a jedynie M. K. (1) i A. Z. miały prawo do zamieszkiwania w nim. Nie zawarto z nimi także umowy najmu. Słusznie zauważa strona pozwana – Skarb Państwa Komenda Stołeczna Policji, że powodowie M. K. (2), J. K., J. Z., w świetle art. 89 cyt. ustawy, nie zostaliby nawet uwzględnieni przy przydziale spornego lokalu J. U..

Powyższe zatem jednoznacznie wskazuje, powodowie nie spełniają wymagań określonych przepisami pragmatyki służbowej. Podkreślenia wymaga również, że sprawa cywilna dotycząca określonego stosunku prawnego nie może być wszczęta przez jakikolwiek podmiot prawny, lecz jedynie przez podmiot określony, któremu służy do tego uprawnienie.

Jednocześnie nadmienić należy, iż regulacje prawne dotyczące policyjnych mieszkań służbowych stanowią rozwiązania szczególne w stosunku do uregulowań prawa lokalowego zawartych w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, póź. 733 ze zm.) oraz w Kodeksie cywilnym, i w związku z czym rządzą się właściwymi sobie zasadami.

Zauważyć należy, iż przepis art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego nakazuje stosowanie przepisów tej ustawy do lokali będących w dyspozycji, m.in. ministra spraw wewnętrznych i podległych mu organów jednakże wówczas, gdy przepisy odrębne dotyczące tych lokali nie stanowią inaczej. W przypadku lokali podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych przepisami odrębnymi są przepisy rozdziału 8 ustawy o Policji, które przez art. 29 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2013 r. póź. 667 ze

zm.) mają zastosowanie w stosunku do emerytów i rencistów policyjnych oraz członków ich rodzin uprawnionych do renty rodzinnej po funkcjonariuszu, który w chwili śmierci był już emerytem lub rencistą policyjnym.

Stosownie do art. 29 ust. 1 cyt. ustawy funkcjonariusze zwolnieni ze służby, uprawnieni do policyjnej emerytury lub renty, mają prawo do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji odpowiednio ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Ministra Sprawiedliwości lub podległych im organów, albo Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Szefa Służby Wywiadu Wojskowego w rozmiarze przysługującym im w dniu zwolnienia ze służby. Do mieszkań tych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy. Zgodnie z ust. 2 art. 29 cyt. ustawy prawo do lokalu mieszkalnego, określone w ust. 1 przysługuje również członkom rodzin uprawnionym do renty rodzinnej po funkcjonariuszach, którzy w chwili śmierci spełniali warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty policyjnej, oraz po zmarłych emerytach i rencistach.

W tym miejscu warto również zauważyć, iż przepisy pragmatyki służbowej obowiązujące w dniu przydziału spornego lokalu, tj. ustawa z dnia 31 lipca 1985 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 38, póź. 181 ze zm.) oraz zarządzenie nr 82 z dnia 15 listopada 1974 r. w sprawie mieszkań zajmowanych przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz remontu mieszkań zajmowanych przez tych funkcjonariuszy (Dz. Urz. MSW Nr 6, póź. 20 ze zm.) przewidywały całkowicie odrębne uregulowania dotyczące zasad przydziału i opróżniania mieszkań służbowych przeznaczonych dla funkcjonariuszy i emerytów oraz rencistów milicyjnych (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 1996 r., sygn. akt III CZP 189/95).

Niezasadne są również twierdzenia powodów, że w niniejszej sprawie należy przez analogię stosować przepis art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisy ustawy o Policji, jak również przepisy ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji w pełni regulują uprawnienia policjantów, emerytów i rencistów policyjnych oraz członków ich rodzin. Nadto przepis art. 45 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej dotyczy innej grupy zawodowej tj. żołnierzy i członków ich rodzin.

Nadto w uchwale z dnia 16 listopada 1979 r. Sąd Najwyższy (sygn. akt IIII CZP 25/79) zwrócił uwagę, iż przepisy zarządzenia nr 82 z dnia 15 listopada 1974 r. w sprawie mieszkań zajmowanych przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz remontu mieszkań zajmowanych przez tych funkcjonariuszy określały organy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych uprawnione do wydawania decyzji w sprawach przydziału lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy milicyjnych oraz rencistów milicyjnych, a także zawierały postanowienia o uprawnieniach członków rodzin do mieszkań po nich. Powołanie się w wymienionym zarządzeniu nr 82, między innymi na art. 63 ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. Prawa lokalowego (Dz. U. z 1987 r. Nr 30, póź. 165 ze zm.), stanowiło wyraźne podkreślenie całkowicie odrębnego, poza Prawem lokalowym, uregulowania zasad przydziału i opróżniania mieszkań służbowych przeznaczonych dla funkcjonariuszy i emerytów oraz rencistów milicyjnych (podobnie wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 stycznia 1982 r., sygn. akt I SA 2476/81, L.).

Konkludując podkreślenia wymaga, iż ustawodawca dokonując w okresie ostatnich kilku lat zmian w zakresie norm prawnych związanych z zajmowaniem i użytkowaniem lokali i budynków służbowych, zachował nadal szczególny tryb najmu lokali na zaspakajanie potrzeb funkcjonariuszy Policji (Milicji) i ich rodzin, jak również emerytów i rencistów policyjnych (milicyjnych) oraz ich rodzin.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że osobą uprawnioną do zajmowania lokalu funkcyjnego był jedynie były funkcjonariusz Policji (Milicji Obywatelskiej) J. U.. Powódki A. Z. oraz M. K. (1) były jedynie osobami wymienionymi w Decyzji Nr (...) jako osoby uprawnione do zamieszkiwania w spornym lokalu z J. U.. Ponadto podkreślenia wymaga, że Decyzja nr (...) z dnia 27 grudnia 2011 r. uchylająca prawo przydziału lokalu służbowego J. U. jest ostateczna, zatem wywołuje określone w niej skutki w postaci wyalienowania z obiegu prawnego w całości Decyzji Nr (...), w oparciu o którą J. U. przydzielono w/w lokal mieszkalny. Reasumując stwierdzić należy, że uchylenie Decyzji Nr (...)

powoduje, że nie rodzi ona żadnych skutków prawnych, w tym m. inn. w zakresie prawa powodów do zamieszkiwania w powyższym lokalu. Zatem powodowie zamieszkują w spornym lokalu bez tytułu prawnego.

Na uwagę zasługuje również fakt, że uprawnienie wynikające z nieobowiązującego § 12 zarządzenia nr 707 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 września 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad przydziału, opróżniania, tymczasowych kwater przeznaczonych dla policjantów dotyczy jedynie rozwiedzionego małżonka policjanta lub osób posiadających uprawnienia do lokali na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Zatem nie ulega wątpliwości, iż Powodowie nie posiadając statusu funkcjonariusza Policji, jak również nie będąc uprawnionymi do policyjnej renty rodzinnej, w świetle przepisów prawa i stanu faktycznego sprawy, nie są osobami posiadającymi legitymację do ubiegania się o ustalenie istnienia stosunku najmu przedmiotowego lokalu. Tym samym nie są uprawnionymi do zajmowania lokalu mieszkalnego z zasobów resortu spraw wewnętrznych.

Zauważyć należy również, że regulacje dotyczące policyjnych mieszkań służbowych stanowią rozwiązania szczególne w stosunku do uregulowań prawa lokalowego zawartych w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. nr 71, poz. 733 ze zm.) oraz w kodeksie cywilnym. W związku z powyższym brak było podstaw aby na podstawie ww ustawy Sąd w niniejszym postępowaniu rozważał kwestię przyznania powodom lokalu socjalnego. Wprawdzie sytuacja materialna i zdrowotna powodów jest bardzo trudna i wedle kryteriów w/w ustawy spełniają warunki do przyznania im prawa do lokalu socjalnego, jednakże omawiane wyżej kwestie prawne wykluczają możliwość zastosowania przepisów w/w ustawy w niniejszym postępowaniu.

Wobec powyższego, powództwo jest niezasadne podlega oddaleniu o czym orzekł Sąd w punkcie 2 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Odstąpienie od obciążenia strony przegrywającej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi mogą uzasadniać zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego. Zatem przepis art. 102 KPC powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności. O nieobciążeniu strony przegrywającej kosztami procesu sąd orzeka na podstawie okoliczności konkretnej sprawy zasługujących na miano wyjątkowych. Stwierdzenie, że dane okoliczności mają charakter „wypadków szczególnie uzasadnionych” następuje niezależnie od przyznanego stronie zwolnienia od kosztów sądowych. II CZ 15/12 (Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 24 maja 2012 r.).

W niniejszej sprawie zdaniem Sądu zaszły takie szczególne okoliczności, bowiem powodowie są w bardzo trudnej sytuacji materialnej. Powódka A. Z. jest osobą przewlekłe chorą po licznych zabiegach operacyjnych i pozostaje bez pracy. Powódka M. K. (1) leczy się na depresję, zaś pozostali powodowie są niepełnoletni, nadto wobec wszystkich powodów wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie opróżnienia lokalu, w którym obecnie zamieszkują. Z powodu trudnej sytuacji materialnej i zdrowotnej powodowie zalegają również z opłatami za zajmowany lokal mieszkalny. Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd orzekł jak w punkcie 3 sentencji wyroku.

Powodowie zwolnieni byli od opłaty od pozwu w wysokości 80 złotych. Z uwagi na fakt, że powodowie sprawę przegrali zgodnie z art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – Dz. U. z 2010 roku nr 90, poz. 594 ze zm nie uiszczone przez stronę powodową koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu należało przejąć na rachunek Skarbu Państwa (kasy Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy). W związku z powyższym Sąd orzekł jak w punkcie 4 sentencji wyroku.

O przyznaniu wynagrodzenia pełnomocnikowi z urzędu Sąd orzekł w punkcie 5 sentencji wyroku zgodnie z § 2 ust.1-3 w zw. z § 15 pkt 1 w zw. z § 9 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).